

Javaslat a

HELIKON KASTÉLYMÚZEUM KÖNYVTÁRA

„[nemzeti érték megnevezése]”

[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Hargitainé Vári Éva (név)

Hargitainé Vári Éva (aláírás)

Köszvény (település, dátum)

2014. december 9.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Helikon Könyvtár

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Klapcsinszki Éva könyvtáros, Kémi János Országos Könyvtáros

Levelezési cím: 8360. Kéthely, Kástely u. 1.

Telefonszám: 06-30-4489566

E-mail cím: konyvtar@helikonkastely.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

könyvtár

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és élelmiszer gazdaság egészség és életmód épített környezet
ipari és műszaki megoldások kulturális örökség sport
természeti környezet turizmus

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

8360 Kéthely, Kástely u. 1.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

települési tájegységi megyei külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

lásd melléklet

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

mellékletben

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Helikon Kastélymúzeum leírása;

1. Szabó Derzsi: A herceg Testetics család története
Bp. 1928

2. Klempner Károly: A Helikon Könyvtár
Kéthely, 1938

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

www.helikonkastely.hu

3. Kunics György: Kéthely grófja - Testetics György
Bp. 2013.

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja

.....

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok,
támogató és ajánló levelek

.....

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó
hozzájáruló nyilatkozat

.....

A keszthelyi Festetics-kastély Helikon Könyvtára

E gyűjtemény Magyarország egyetlen épségben megmaradt főúri könyvtára. Két évszázadon át gyűjtötték a Festeticsek. Több mint 500 év tudása és művészete tárul a szemünk elé a tölgyfapolcokon. Nemcsak a magyar nyelvterület nyomtatványai, hanem Európa összes jelentős nyomdájának kulturális kincsei vannak itt egyedülálló egységben jelen.

A Festetics család az 1740-es évek második felében települt Keszthelyre. Festetics Kristóf épülő kastélyában már helyet kapott a könyvesház is. 1782-től a hitbizomány ura gróf Festetics György, a magyar felvilágosodás egyik legkiemelkedőbb egyénisége, aki könyvtárának egész épületszárnyat építtetett. Ügynökei minden Európában megjelent könyvről tájékoztatták. A család mindig alkalmazott könyvtárost, gondoskodott a könyvtár fenntartásáról, gyarapításáról.

1948-ban a könyvtárat a kastéllyal együtt állami tulajdonba vették, a kezelői feladatokat az Országos Széchényi Könyvtárra bízták. A könyvtár 1974-től az akkor megalakult Helikon Kastélymúzeum szerves része lett. Állománya meghaladja a 80 ezer könyvtári egységet.

A könyvtár nem csak a turisták részére nyújt élményt, hanem a tudományos kutatás számára is biztosítja a feltételeket.

Helikon Könyvtár

Festetics Kristóf épülő kastélyában már helyet kapott a "könyvesház" is, a nagy becsben tartott könyveket külön helyiségben helyezték el. Végredeleltében könyvtárát a keszthelyi hitbizomány részévé teszi, s ezzel annak fenntartása és gyarapítása utódainak is kötelességévé válik. E kötelezettségnek minden utód maradéktalanul eleget is tett.

A kastély könyvtári szárnyát, benne a nagy teremkönyvtárát Festetics György építtette 1799 és 1801 között. Berendezése, a könyvek elrendezése a gróf instrukciói alapján történtek. A könyvtárterem máig őrzi az eredeti szakbeosztást és berendezést.

Amikor Festetics László (1785-1846) élete vége felé romló anyagi helyzete miatt zárgondnokságot kért maga ellen, a könyvtár helyzete változatlan maradt, sőt még a könyvbeszerzések sem szűntek meg.

Az I. világháborút a kastély és benne a könyvtár sértetlenül vészelté át. A Tanácsköztársaság időszakában Festetics II. Tasziló (1850-1933) Bécsben tartózkodott, birtokaira, különösen a könyvtárra az alkalmazottak és a helyi direktórium vigyáztak, annak egységét még a központi akarattal szembeállva sem engedték megbontani.

A II. világháború végén, mikor a front elérte a Balaton térségét, így Keszthelyt is, 1945 áprilisában a szovjet városparancsnok és a Festetics család akkori könyvtárosa, Klempa Károly lefalaztatta a könyvtárba vezető helyiségek bejáratát. Így megmenekült a könyvtár és értékes anyaga.

A háború utáni első könyvtáros, dr. Hajdú Péter sikeresen küzdött a Honvédelmi Minisztériummal abban a vitában, mely arról szólt, hogy kiköltöztessék a könyvtárát a kastélyból, és az egészet a honvédség részére adják át. Ebben a bizonytalan időszakban a könyvtár vállalta a Festetics-örökség megőrzését: a könyvtári feladatokon kívül a Festetics család tárgyi és szellemi emlékeinek megőrzését.

A volt Festetics könyvtár, ma Helikon Könyvtár, az egyetlen eredeti formájában fennmaradt főúri magánkönyvtár Magyarországon, ami eredeti helyén és eredeti berendezésével tekinthető meg ma is.

A könyvtár gyűjteménye a kotta-, metszet-, folyóirat- és térképtárral kiegészítve pótolhatatlan és egyedien értékes kincse nemcsak a helyi, megyei, hanem az egész magyar kultúrának.

Ajánlás

A keszthelyi Fejér György Városi Könyvtár igazgatója Pappné Beke Judit, könyvtári szakértő ajánlja a keszthelyi Festetics Kastély Helikon Könyvtárának Helyi, majd a Megyei Értéktárba való felvételét. A mai Helikon Könyvtár, Keszthely város muzeális közkinccse a Festetics család magángyűjteménye, a hazai főnemesi könyvkultúra kiemelkedő értéke. Ma ez az egyetlen, eredeti formájában fennmaradt főúri magángyűjtemény. Az alapítás folyamatában nem csak a művek összegyűjtése, hanem az évszázados őrzésükre tett - Festetics Kristóf általi - hitbizományi intézkedés volt meghatározó, melynek következtében az anyag elidegeníthetetlené vált, s ennek köszönhetően a mai napig fennmaradt.

Jelenlegi dokumentumállománya megközelítőleg 80 ezer kötet. A könyvtár eredeti, történelmi állapotában áll, berendezési tárgyai műkinccseivel hűen mutatja be a korabeli főúri élet gazdagságát. A Festetics család mindenkor igyekezett gyűjteményét a köz, a magyar művelődés szolgálatába állítani, ezáltal ma is művészettörténeti, történelmi adatokat szolgáltatnak.

A Festetics család szellemi örökségének, az utókor számára történő közvetítését a könyvtár állományának szakszerű gondozását, restaurálását jelenleg is gondos szakemberek látják el.

Mindezek alapján ajánlom a Festetics Kastély Helikon Könyvtárának Értéktárba való felvételét.

Keszthely, 2015. január 17.

Pappné Beke Judit
könyvtári szakértő
(nyilvántartási szám: Sz-79/2008.)

HELIKON KASTÉLYMÚZEUM

A
HELIKON KASTÉLYMŰZEUM
KÖNYVTÁRA

